

KLÍČ KE CVIČENÍM
Z PRACOVNÍHO SEŠITU

ZEMĚPIS 9
Lidé a hospodářství
(1. VYDÁNÍ)

strana 4

1. 7,9, roste, Asii, Čína, Indie, úmrtností, stárne, Afriky, Ameriky, narozených, zemřelých, stěhování, válečné, kulturní, emigrace, imigrace.
2. a) nejvyspělejší – Japonsko, nejméně vyspělý – Etiopie; b) Etiopie; c) Japonsko; d) Mexiko – je rovnoměrná, nerodí se tam tolik dětí, lidé se dožívají vyššího věku, populace nestárne; e) V Etiopii a v Mexiku bude počet obyvatel růst, v Japonsku bude klesat.

strana 5

3. a) 1. ekonomický, 2. válečný, 3. kulturní (politický), 4. politický.
1. biologických, ekonomických, ve vyspělých, v rozvojových, lidé, aktivní, pasivní, děti (důchodci, studenti ...), národ, národnost, světovým, francouzština, španělština, křesťanství, judaismus.
2. světové jazyky: angličtina, portugalština, ruština, španělština, francouzština, čínština.

strana 6

3. 1. Rwanda, 2. Indie, 3. USA, 4. Česká republika, 5. Nový Zéland, 6. Čína, 7. Mexiko, 8. Německo.
4. 1. pagoda – buddhismus, 2. mandir – hinduismus, 3. mešita – judaismus, 4. katedrála – křesťanství, 5. mešita – islám.
1. nerovnoměrně, liší, počet obyvatel, v mírném, vesnice, města, milion, více, centra, konurbace, megalopole.

strana 7

2. a) USA, b) Česká republika, c) Monako, d) Bangladěš, e) Čína.
3. 1. ANO, 2. NE, 3. ANO, 4. NE, 5. ANO, 6. NE; *tajenka*: UNESCO.
4. a) – 4; b) – 3; c) – 5; d) – 2; e) – 6; f) – 1.

strana 8

1. rostlinnou, živočišnou, přírodní, méně než 10%, velký, rýže, pšenice (ječmen, oves, ...), okopaniny, ovoce, živočišná, prasat, hovězího, mořský, sladkovodní, mořský.
2. obilniny: žito, kukuřice, rýže; okopaniny: cukrová řepa, maniok, brambory; technické plodiny: bavlník, olivy, řepka olejka; luštěniny: čočka, fazole, hrách; pochutiny: kávovník, kakaovník, čajovník.
3. a) 1. kávovník, 2. intenzivní, 3. fazole, 4. bourec, 5. rybolov, 6. brambory; *tajenka*: velryb.

strana 9

4. 1. d), 2. c), 3. b), 4. a).
1. vodního, čistící, přehrady (rybníky, ...), přehrady, zásobování pitnou vodou (výrobě elektrické energie, rekreaci, ...), lesního, přirozené, kulturní, produkce kyslíku (životní prostředí, těžba dřeva, ...), tropický deštný les, ochranu, mírného.
2. 1. NE, 2. ANO, 3. ANO, 4. ANO, 5. ANO, 6. NE, 7. NE; *tajenka*: lékárna.

strana 10

4. a) vodu šetří: myčka nádobí, praní plné pračky, rychlá sprcha, duální splachování, zavřít kohoutek při čištění zubů.
1. suroviny, ložisko, povrchovou, hlubinnou, oceánů, krajiny, energetickou, tepelných, vrtů, ropovody, tankery, hliník, měď (zlato, stříbro, ...), kaolin, sklářské písky (cihlařské hlíny, stavební kámen, ...).
2. 1. d), 2. a), 3. c), 4. b).
3. paliva: černé uhlí, ropa, zemní plyn, rašelina, hnědé uhlí; rudy: železo, bauxit, stříbro, měď, zlato; nerudné suroviny: síra, vápenec, kaolin, žula, sůl kamenná.

strana 11

1. prvního, zpracovatelský, strojírenský, potravinářský (chemický, ...), elektrické, elektrárnách, obnovitelné, neobnovitelné, jaderné, vodní, větrné, sluneční.
2. 1. tepelné, 2. větrné, 3. vodní, 4. jaderné, 5. sluneční.
3. b) na podnebí a na počasí; c) tepelné elektrárny.

strana 12

1. černá, barevná, tavením, ocel, životní prostředí, strojírenský, elektrotechnický, zbrojní (elektronický, dopravní strojírenství, ...), dopravní, chemický, petrochemický, farmaceutický, kosmetický, gumárenský.
2. 1. ANO, 2. NE, 3. ANO, 4. NE, 5. ANO; *tajenka*: magnetit.

3. 1. Ch, kosmetický; 2. S, automobilový; 3. S, zbrojní; 4. Ch, farmaceutický; 5. Ch, petrochemický; 6. S, elektrotechnický; 7. Ch, gumárenský; 8. S, přesné strojírenství.

strana 13

4. textilní, obuvnického, Asii, porcelánu, sklářský, nábytkářský, papírny, polygrafický, potravinářský, mlýny, pekárny, mlékárny.
5. 1. sladovna, 2. buničina, 3. kaolin, 4. textilní, 5. nábytkářský, 6. tabákový, 7. mlýn; *tajenka*: Vuitton.
7. a) – 3; b) – 5; c) – 1; d) – 4; e) – 8; f) – 6; g) – 7; h) – 2.

strana 14

1. nevýrobní, efekt, sídla, ve městech, školství, zdravotnictví, doprava (bankovníctví, kadeřnictví, ...), většina, výzku, hrubý domácí produkt, turismus, výdělek, aktivní, pasivní, poznávací, rekreační (sportovní, vzdělávací, ...).
2. učitelka, policistka, kadeřník, pošťák, řidička autobusu, prodavačka, průvodkyně, zdravotní sestra.
4. pohyb, prostředky, cesty, zařízení, železniční, osob, více, potrubní, nákladů, levná, letecký, pošta, internet (rozhlasové a televizní vysílání, ...).

strana 15

5. 1. ANO, 2. NE, 3. NE, 4. NE, 5. NE, 6. ANO, 7. ANO; *tajenka*: Bugatti.
7. a) 1. přístav, 2. dron, 3. tanker, 4. koridory, 5. trajekt, 6. šinkansen, 7. letadlo; *tajenka*: ponorka.

strana 16

1. státy, hmotné, nehmotné, import, export, obchodní bilance, severní, bohatý, jižní, chudý, OECD, globalizace.
2. bohatý Sever: většina obyvatel pracuje ve III. hospodářském sektoru, rozvinutý průmysl, intenzivní zemědělství, vyšší věk dožití, rodí se méně dětí, cestování a rekreace; chudý Jih: málo rozvinutý průmysl, rozvojové země, nižší vzdělání, nižší věk dožití, rodí se více dětí, často vyváží jen suroviny, většina obyvatel pracuje ve I. hospodářském sektoru.
4. státy bohatého Severu: Kanada, Austrálie, Finsko, Španělsko, Nový Zéland, Česká republika; státy chudého Jihu: Bangladéš, Venezuela, Demokratická republika Kongo, Mexiko, Súdán, Indie, Pákistán.

strana 17

1. územní, politická, vlády, zákonů, bezpečnost, mezinárodní vztahy, Anglie, Francie (Španělsko, Portugalsko, ...), kolonie, koloniální mocnosti, je, dekolonizace.
2. po řádcích: policie, soudy, ploprávnost, vláda, obyvatelstvo, armáda, ohraničené území.
3. USA: 1776, Velká Británie, angličtina; Indie: 1947, Velká Británie, hindština a angličtina; Brazílie: 1822, Portugalsko, portugalská; Argentina: 1816, Španělsko, španělština; Demokratická republika Kongo: 1960, Belgie, francouzština; Namibie: 1990, Německo, angličtina; Kuba: 1902, Španělsko, španělština; Surinam: 1975, Nizozemsko, nizozemština.

strana 18

4. svrchované, závislá, demokratické, autokratické, monarchie, republiky, federace, národní.
5. a) suverenity, b) kolonizace, c) demokracie, d) monarchie, e) federace.
6. Saúdská Arábie: autokratický, monarchie (království), unitární stát, národní stát; Německo: demokratický, republika, federace, národní stát; Velká Británie: demokratický, monarchie (konstituční), unitární stát, mnohonárodnostní stát; Nepál: demokratický, republika, federace, mnohonárodnostní stát, KLDR: autokratický, republika, unitární stát, národní stát; USA: demokratický, republika, federace, mnohonárodnostní stát.

strana 19

1. Organizace spojených národů, Chartě, Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, 27, euro, nemají, sedm, G7, vojenskou, NATO, nejsou, Červený kříž, Greenpeace (Amnesty International, ...).
2. 1. Evropská unie, 2. Červený kříž, 3. OSN, 4. NATO.
3. je členem: OSN, NATO, OECD, EU.
4. a) – 5; b) – 2; c) – 7; d) – 6; e) – 1; f) – 3; g) – 4.

strana 20

1. druhá světová, terorismus, Sýrii, Islámský stát, Izrael, Palestinou, Tálibán, demokratickou, totalitní, Africe, Ukrajinou, Krym, 2022.
2. současná ohniska napětí: Blízký východ, subsaharská a severní Afrika, Korejský poloostrov, východní Evropa.
3. 1. ANO, 2. NE, 3. NE, 4. NE, 5. ANO, 6. ANO, 7. NE; *tajenka*: New York.

strana 21

1. geosféry, atmosféra, kryosféra, biosféra, přírodní krajinnou sféru, sociosféra, biomy, odlišné, tropický deštný les, savana, poušť, step, tundra (listnatý a smíšený les, polární pustina, ...).
2. a) – 2; b) – 1; c) – 5; d) – 6; e) – 7; f) – 4; g) – 3.
3. 1. tajga, 2. tropický deštný les, 3. poušť, 4. polární pustina, 5. tundra, 6. savana, 7. listnatý a smíšený les, 8. step.

strana 22

1. krajina, přírodní, kulturní, kulturní, není, parcích, rezervacích, přírody, člověka, průmyslové, těžba, vody.
2. 1. NE, 2. ANO, 3. NE, 4. ANO, 5. ANO, 6. ANO; *tajenka*: kácení.
3. zemědělskou, těžební, venkovskou, průmyslovou, kultivovanou, devastovanou, dopravní.
4. 1. těžební, 2. zemědělská, 3. lesohospodářská, 4. sídelní.

strana 23

6. 1. monofunkční, 2. eroze, 3. devastovaná, 4. kulturní, 5. geografie, 6. těžební, 7. pastvina, 8. erupce, 9. dřevo; *tajenka*: konurbace – seskupení měst nebo aglomerací v jedné zastavěné ploše bez společného centra.

strana 24

1. plyny, továrny, doprava, emise, imise, teplotní inverze, ohřívání, spalování, kácení, zesiluje, klimatická, ozonové, ultrafialovým.
2. a) – 6; b) – 7; c) – 2; d) – 4; e) – 1; f) – 5; g) – 3.

strana 25

1. pitné, Africe, Asii, Austrálie, lidskou, komunální odpad, ropné, zavlažování, tankerů, domácností, živočichy, ekosystému, plastu.
3. 1. odpadní vody, 2. jedovaté látky ze skládek, 3. ropné havárie, 4. plastový odpad.
1. pole, vinice, pastviny, ornice, neobnovitelný, eroze, nesprávná orba (nesprávný výběr zemědělských plodin, ...), degradaci, umělými, pesticidů, ovzduší, kyselým, pouště.

strana 26

2. a) ANO; b) NE – Pesticidy zabíjejí život v půdě a snižují její úrodnost; c) NE – Přispívá se tak k rozšiřování pouští; d) NE – Plodiny je třeba střídat a pole rozdělit mezemi a remízky pro podporu druhové rozmanitosti.
1. kácení, tropických deštných lesů, živočichů, kyslíku, ochrana přírody, zákonem, národní parky, červený.

strana 27

1. a) – 5; b) – 3; c) – 8; d) – 4; e) – 1; f) – 7; g) – 2; h) – 6.
2. a) V, b) V, c) R, d) V, e) V, f) R, g) R, h) V.
3. 1. tepelná (N), 2. sluneční (O), 3. jaderná (N), 4. větrná (O), 5. vodní (O).
4. c), 5. b).
6. a) železniční, b) silniční, c) vnitrozemská, d) říční, e) potrubní.

strana 28

7. a) – 6; b) – 2; c) – 4; d) – 5; e) – 2; f) – 3; g) – 7.
8. OSN, NATO, Červený kříž, Evropská unie
9. a), b), e), f), j).
10. 1. lesohospodářská, 2. těžební, 3. sídelní, 4. zemědělská.
11. a), c), g), h).